

D. 10/8. 1948

115696

Mens "rettsoppgjøret" fremdeles uavsluttet beveger seg i det fjerde kalender-aar ~~er det blitt mere og mere klart at det hviler paa bristende grunnlag.-~~

Vi erindrer alle, enten vi var innesperrede i fengsler eller konsentrasjonsleire, eller vi levet et høist problematisk liv i "frihet", hvordan vi sommeren 1945 spurte oss selv og spurte hverandre: Hva er det vi har bedømt feil? Hva er det i det som var grunnlaget for vaart standpunkt som ikke stemmer med virkeligheten? Hvilke lover har vi overtraadt ved som medlemmer i NS aa gaa inn for Norges frihet og selvstendighet? Vi ~~var~~ i fengslene som var uten kontakt med utenverdenen spurte fengslenes prester, fengslenes høyeste tjenestemenn, men ingen kunne svare. Bare den ting visste vi, etterhvert som ordet landsvikere og landsforredere begynte aa svirre om oss, at det var vi da ikke. Norge, landet vaart, var jo det som bar oss og ga oss krefter i krigens onde aar. Vi bar Norge i vaare hjerter og Norges framtids vel i vaare tanker. Dette var den levende ild som varmet oss i frostkulden fra landsmenn, den var den ildnende kraft naar vi gikk døden imøte ute ved fronten: livet for Norge om det gjelder.-

Siden har "rettsoppgjøret" rasert Norges byer og bygder "paa løpende baand" som de ivrige og opphetede "retts hjerner uttrykte det. ~~Men~~ Men siden har ogsaa mange ting klarnet. Vi, som de ~~var~~ direkte rammede, har fulgt med i utviklingen og sett hvordan sannheten etterhvert har traadt fram og tatt form. Det er merkelig med sannheten, den lar seg ikke saa lett dekke. Slaas den ned paa et sted saa møter den igjen paa neste korsvei. Det materiale som til nu foreligger tegner et klart bilde av de faktiske forhold før under og etter okkupasjonen.

Det staar nu til oss, "rettseppgjørets" offre, om vi vil skaffe oss rett og oppreisning. Denne oppreisning vil vi ikke faa innen noen rimelig tid, hvis vi ikke selv setter noe inn paa det. Den annen part vil ikke gi den godvil- lig og ser helst at vi tier og takker for den skjebne de har tiltenkt oss. Vi kan for naatid og ettertid bevise at vi ikke har fortjent noen annen skjebne, ved aa tie til overgrepet og finne oss i det, men vi kan ogsaa vise at vi er bedre enn det rykte de vil paaklebe oss som æresløse men- nesker, ved aa ta kampen for den uomtvistelige sannhet opp. Dette siste skylder vi oss selv og ikke minst vaar nærmeste familie og etterslekt som ellers maa leve videre i skyggen av vaart saakalte "landsvik". I videre forstand er det ikke bare vaar men hele nationens interesse som derved ivaretas: en ulykke av slike dimensjoner skapt av urett vil lenge kaste skygger over folkets liv.

En har nu funnet tiden inne til aa gaa til en OPP- REISNINGSAKSJON. "Rettsoppgjørets" offre maa samles om denne oppgave. Dette skrift er utgitt for aa tjene dette formaal og redegjør i korte trekk for det som til idag (med 10 mars 1948) foreligger til opplysning av den faktiske si- tuasjon og som det vil fremgaa av lesningen i meget og sær-

lig i de avgjørende punkter skiller seg fra det som "rettsoppgjøret" bygger paa. Men tiden og utviklingen gir oss stadig nytt materiale som ikke kan komme med her men som likefullt vil bidrag~~xxx~~ i vaar aksjon.-
yte sitt

OPPREISNINGSAKSJONEN skal samle oss om dette ene: ~~xx~~-
Opppreisning! Vi skal ikke være bunnet til noe annet i denne forbindelse. Politisk virksomhet er f.eks. ikke aksjonens ~~xxxx~~ hensikt eller maal. Forøvrig henvises i denne forbindelse til det programforslag som er inntatt bakesrst i heftet, og hvor retningslinjene for vaart arbeide med saken er trukket opp.

Noen appell i sakens anledning finner vi det ikke nødvendig aa gi, enhver vet med seg selv hva det gjelder for hver enkelt, for familien og etterslekten og for det norske folk at gjort urett kan gjøres god igjen ved at det ytes oss full ~~xxxxxxx~~ økonomisk ~~xxx~~ øtesoppreisning og at vi paany ~~xxxxxxx~~ med ukrenket menneskerett trer inn i normale sosiale og økonomiske ~~xxxxxxx~~ ~~xxxxxxx~~ forhold.

Dette skrift har en dobbelt hensikt. For det første aa skape grunnlaget for Oppreisningsaksjonen, deretter aa gi alle "rettsoppgjørets" offere de faktiske opplysninger ihande for at hver en paa det grunnlag kan øve opplysningsvirksomhet i den del av folket som den enkelte kommer i berøring med. Det er tydelig at en stor del av folket føler seg pinlig berørt i forbindelse med "rettsoppgjøret", et instinkt i dem sier at det er noe her som ikke er riktig. ~~xx~~ Dette støttes av visse detaljer i det faktiske forhold som de ikke kunne undgaa aa bli kjent med. Dette forhold har i mange tilfeller ført til enslags selvbeskyttelsestaktikk ut fra den kjente regel, at "det en ikke vet har ikke noe vondt av", altsaa enslags "strutsepolitikk". Den norske ~~xxx~~ presse hjelper folket etter beste evne hermed. Hadde pressen og makthaverne ikke i den grad blaast en lang marsj i de prinsipper de hylder sterkest med munden, ~~xxxxxxx~~ (menings- og yttringsfrihet) hadde selvsagt ~~xxxxx~~ saavel dette skrift som aksjonen i det hele tatt vært unødvendig. Vi maa dog ta tilstanden som den er og bruke de midler som den ~~gjxxxxxxx~~ situasjonen krever.

Heftets innhold vil virke overbevisende baade paa leg og lærd, baade jurist og menigmann vil etter aa ha stillet bekjentskap med ~~xxxxxxx~~ disse opplysninger, være klar over "rettsoppgjørets" rettsovergrep. Da det hele staar i forhold til lover og rettsregler vil det sikkert virke mes overbevisende paa juristen.

Heftet er bygget paa en logisk utvikling og ~~xxxx~~ alfinnes i sin sammenheng. En detaljert innholdsfortegnelse gjør det til en oversiktlig og lett tjenlig oppslagsbok.

Det er gjennom innsamlende dokumenter og annet bevismaterieell nu bragt paa det rene at "rettsoppgjøret" hviler paa "sviktende grunnlag", for aa anvende juridisk og offisielt sprakbruk. Materieellet som nu er innsamlet forteller uentvistelig om det sande forhold.-

Det staar nu til oss, "rettsoppgjørets" affre, om vi vil skaffe oss rett og oppreisning. Denne rett vil vi ikke faa innen noen rimelig tid, hvis vi ikke selv setter noe inn paa det. Den annen part vil ikke gi den godvillig og ser helst at vi tier og takker for den skjebne de har tiltenkt oss. Vi kan for naa tid og etter tid bevise at vi ikke har fortjent noen annen skjebne, ved aa tie til overgrepene og finne oss i det, men vi kan ogsaa, at vi er bedre enn det rykte de vil paaklebe oss som urenløse mennesker, ved aa ta kampen for den uentvistelige sannhet opp. Dette siste skylder vi oss selv og ikke minst vaar etterselekt som ellers vil leve videre i skyggen av vaart saskalte "landssvik". I videre forstand er det ikke bare vaar, men hele nasjonens interesse som derved ifaretas, ved at gjort prett i tide kan rettes og gjøres god igjen.-

Ved dyktige juristers hjelp drives det nu et ihardig arbeid for aa stanse den folkenulykke som er satt igang. Det er ogsaa engasjert soweitaiske folkerettslærde som tildels har, og videre vil avgi sine betenkninger paa grunnlag av de foreliggende fakta. Schancke-saken gaar sin gang og vil i sin tid gi sine resultater. Men myndighetene har har all mulig interesse av aa trenere saken. Vi vil derimot ikke gi tid. Det er derfor nu planen aa begjære flere av de største sakene gjenopptatt for derved aa tvinge myndighetene til aa ta standpunkt til det foreliggende materiale i sin helhet.-

Undertegnede er anmodet fra de personer som leder aksjonen om aa søke innsamlet noen penger til formaålet, det er desværre slikt selv ikke retten faar en gratis. De engasjerte innen- og utenlandske sakkyndige maa faa sitt honorar. I denne forbindelse er det jeg skriver til Dem om ikke De i Deres tidligere lagsemrände kunne tilveiebringe noen midler. I betraktning av de konsekvenser sakens sande opplysning vil faa for hver enkelt, kan en vel regne med at yteviljen ikke vil mangle.-

Jeg kan naar som helst møte Dem, f.eks. paa Gjøvik, for aa sette resultatet som jeg personlig vil overbringe rette vedkommende i Oslo. Min adresse under mitt midlertidige opphold heroppe finner De nedenfor.-

Med hilsen

K r o n d i g o t

Vardal 10/2.48.

Kinar Svvertsen.
Ans pr. Gjøvik.